

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i
Sverige AB
info@engelska.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Internationella Engelska Skolan Karlstad i Karlstads kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast den **1 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anställning av lärare samt betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Anställning av lärare

1. Se till att endast lärare med legitimation anställs utan tidsbegränsning vid nyrekrytering av lärare ifall då undantagsbestämmelserna i skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning som görs i verksamheten för Internationella Engelska Skolan i Karlstad under perioden från datum för detta beslut till **den 1 september 2025** ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation. (2 kap. 20 § skollagen.)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Internationella Engelska Skolan i Sverige AB en anmärkning avseende brister rörande att elever ges undervisning av legitimerade och behöriga

lärare. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB ska senast den 1 september 2025 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Internationella engelska skolan AB avseende brister rörande betyg. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del. Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser tillgång till elevhälsa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:7779) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2024 inlett en tillsyn av Internationella Engelska Skolan Karlstad i Karlstad kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Internationella Engelska Skolan Karlstad följer gällande bestämmelser om anställning av lärare, att undervisningen bedrivs av legitimerad och behöriga lärare, betyg samt tillgång till elevhälsa.

Skolinspektionen har inhämtat ett skriftligt yttrande från Internationella Engelska Skolan i Sverige AB. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalog och förteckning över

undervisande lärare. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna handlingar från huvudmannen, avseende lärarnas behörigheter och anställningsformer framgår att det finns lärare på skolan som är tillsvidareanställda som saknar legitimation.

Av huvudmannen yttrande framgår att tidigare rektor "i ett fåtal fall tillsvidareanställt obehörig personal". Enligt huvudmannen är nuvarande rektor insatt under vilka förutsättningar tillsvidareanställning av lärare är möjlig enligt rådande bestämmelser. Huvudmannen uppger att för en av de aktuella lärarna ska rektorn ta fram en plan för att tillse att lärare erhåller svensk lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen.)

Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister rörande anställning av lärare vid IES Karlstad.

Av utredningen i ärendet framgår att det finns lärare som inte är legitimerade och som anställts utan tidsbegränsning, utan att undantagsbestämmelse är tillämplig, vilket är en brist.

Anmärkning**Undervisning ges av legitimerade och behöriga lärare****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens ingivna förteckning över undervisande personal samt ingivna yttrande framkommer bland annat följande. Skolan har 54 undervisande lärare, varav 33 innehar svensk lärarlegitimation. Av de lärare som saknar lärarlegitimation undervisar 10 med stöd av undantaget i 2 kap. 17 § och åtta lärare med stöd av undantaget i 2 kap. 18 § skollagen. 10 lärare saknar svensk lärarlegitimation alternativt utländsk lärarutbildning.

Sex av lärarna som saknar lärarlegitimation undervisar i språkämnerna, två lärare i ämnet engelska samt fyra lärare i moderna språk (två i vardera franska respektive spanska). Enligt förteckningen finns anställd lärare som undervisar i ett språkämne som saknar legitimation och är obehörig i ämnet. Huvudmannen anger läraren har en pågående ansökan om lärarlegitimation samt att rektorn ska ta fram utvecklingsplaner för två andra språklärarna i syfte att erhålla svensk lärarlegitimation. Enligt förteckningen har skolan två lärare som är legitimerade och behöriga lärare i engelska respektive franska som inte undervisar i dessa ämnen utan i andra ämnen som de också är behöriga i.

Utöver språkämnerna bedrivs undervisning av lärare som saknar behörighet inom ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, natur- och samhällsorienterade ämnen, matematik, musik, slöjd samt teknik. Av förteckningen framgår samtidigt att det finns anställda legitimerade och behöriga lärare på olika stadier, i samtliga dessa ämnen.

Huvudmannen har i sitt yttrande vidare uppgett följande. Skolledningen har påbörjat ett arbete med att optimera tjänstefördelning och personalens kompetens. Att göra om tjänstefördelningen under innevarande läsår bedöms inte med hänsyn till verksamhetens bästa vara möjligt.

Tjänstefördelningen kommer i sin helhet ses över inför läsåret 2025/26 i syfte att se till att legitimerade lärare endast undervisar i de ämnen som de är behöriga i och att obehöriga lärare endast används i enlighet med kraven i 2 kap. 18 § skollagen, samt att lärare med utländsk examen som undervisar på engelska endast undervisar i enlighet med kraven i 2 kap. 17 § skollagen.

Huvudmannens försök att rekrytera behöriga och legitimerade lärare

Av ingivet yttrande samt kopior på platsannonser framgår att skolan aktivt annonserar efter lärare i ämnen där det saknas legitimerade och behöriga lärare, vidare att detta främst sker i slutet av vårterminen.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen.)

Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för

undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261)

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva. (prop. 2009/10:165, s. 268f.)

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f).

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande området undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Av utredningen framgår att det finns lärare som undervisar i språkämnerna saknar svensk lärarlegitimation. Språkundervisning omfattas inte av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen. För dessa ämnen gäller således krav på legitimation och behörighet för att få undervisa.

Utredningen visar vidare att det även finns ämnen, som inte är språkämnerna som undervisas av lärare som saknar behörighet. Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Att undervisningen inom skolenheten bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation alternativt inte är behöriga inom aktuella ämnen är således en brist.

Av förarbetena framgår att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög

utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen fortlöpande gör försök att rekrytera lärare för ämnen där det saknas legitimerade och behöriga lärare. Vidare att det på skolan finns anställda legitimerade behöriga lärare i samtliga ämnen som anges i timplanen för grundskolan.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB:s verksamhet vid IES Karlstad uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Av ingivna annonser samt huvudmannens yttrande framgår att huvudmannen försöker rekrytera legitimerade och behöriga lärare. Skolledningen har vidare påbörjat ett arbete för att eleverna från och med läsåret 2025/26 i så stor uträkning som möjligt undervisas av legitimerade behöriga lärare. I detta arbete ingår omfördelning av tjänster samt utvecklingsplaner för lärare som saknar legitimation och behörighet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Internationella Engelska Skolan i Sverige AB en anmärkning.

Avstående från ingripande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med ett yttrande tillsammans med betygskatalog för vårterminen 2024. Vidare en förteckning över undervisande lärare av vilken det framgår om läraren är legitimerad, behörig för den undervisning hen bedriver, anställningsform och om läraren omfattas av någon undantagsbestämmelse.

Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, namn på skolenheten, huvudman, lägeskommun, ämne och klass. Längst ner på varje sida i betygskatalogen står undervisande lärares namn med möjlighet

för denne att signera och datera betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en signatur.

Av ingivna handlingar framgår samtidigt att behörig lärare i flera fall signerat betygsdokument åt en visstidsanställd lärare med utländsk lärarutbildning men att det saknas att namnförtydligande. Vidare framgår exempel på att skolan vid rättelser eller ändring av betyg saknar signering för rättelse eller ändring. Skolan har även vid flera tillfällen efter rättelse eller ändring, satt ett lägre betyg för elever.

Huvudmannen uppger i yttrandet bland annat följande. Nyttillträdde rektorn har identifierat brister i betygskatalog och tillsett ändrade rutiner för att säkerställa att brister inte upprepas och att skolan följer författningarnas krav. Bland annat att rektorn följer upp att signering betygskatalog samt att om undervisande lärare saknar lärarlegitimation så granskas och signeras av legitimerad lärare betygen i ämnet i fråga. Vidare att regelbundna sambedomningar genomförs på veckovis.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § första stycket skollagen).

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § andra stycket skollagen.)

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning som avses i 2 kap. 17 § skollagen (6 kap. 5 § skolförordningen).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan

anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändring enligt första stycket ska göras av rektorn om 1. den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, 2. det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller 3. det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen.)

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg och inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. (6 kap. 10 § skolförordningen.)

Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av betygskatalog, terminsbetyg, slutbetyg och betyg efter provning (6 kap. 23 § skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg finns i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

En myndighet får ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning. Ett beslut som till sin karaktär är gynnande för någon enskild part får dock ändras till den enskildes nackdel bara om 1. det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas, 2. tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, eller 3. felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. (37 § förvaltningslagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister rörande dokumentation av betyg i betygskatalog för vårterminen 2024 vid IES Karlstad.

Av utredningen framgår att behörig lärare signerat åt en obehörig lärare utan namnförtydligande. Skolinspektionen konstaterar vidare att de ändringar och rättelser som gjorts i betygskatalogen för höstterminen 2024 inte har skett i överensstämmelse med författningarnas krav.

Skolinspektionen vill framhålla att betygssättning av elever är myndighetsutövning. Det är därmed av största vikt att elevers betyg sätts och dokumenteras i enlighet med bestämmelserna. Av rättssäkerhetsskäl måste det ställas stora krav på noggrannhet och aktsamhet vid betygshanteringen. En skola måste ha rutiner så att ingen elev riskerar att få felaktiga betyg. Betygssättning ställer därför särskilda krav på rektorn att se till att bestämmelserna följs.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Internationella Engelska skolan AB verksamhet vid IES i Karlstad inte uppfyller författningarnas krav vad gäller betyg.

Utredningen visar att huvudmannen har vidtagit nödvändig rättelse genom att skolan identifierat brister i dokumentation av betyg, att skolan har ändrat rutiner för betygssättning samt att rektorn följer upp skolans arbete med betyg. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens ingivna yttrande framgår i huvudsak följande.

Skolans elevhälsa består av kurator, skolsköterska, speciallärare, skolläkare, psykolog, rektor samt samordnare. Därtill har skolan möjlighet att hyra in specialpedagog för olika konsultuppdrag.

Rättslig reglering

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

I förarbetena till skollagen anges bland annat att det ska finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Den delen motsvarar delvis 14 kap. 2 § tredje stycket i 1985 års skollag. Huvudmannen avgör själv omfattningen av och inriktningen på personalens sammansättning och kompetens utifrån lokala behov och förutsättningar. Huvudmannen kan själv anställa denna personal eller ordna det på annat sätt. Bestämmelsen kräver till skillnad från 1985 års skollag dessutom att det, förutom skolläkare och skolsköterska, finns tillgång till adekvat utbildad personal i form av psykolog, kurator samt personal som kan tillgodose elevernas behov av specialpedagogiska insatser (prop. 2009/10, s. 657).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Tonny Johansson.

Utredaren Fredrik Aronsson har varit föredragande i ärendet.